

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LINKÖPING**

DOM
2018-07-12
Meddelad i Linköping

Mål nr
3426-18

SÖKANDE

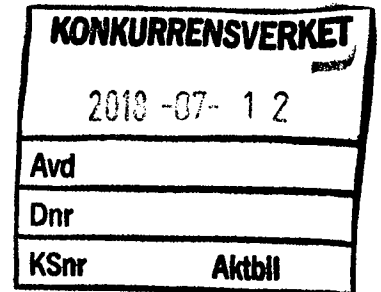
iDoc AB, 556945-6824
c/o Erik Lind
Dalsgatan 6
602 32 Norrköping

MOTPART

Kriminalvården
Slottsgatan 78
601 80 Norrköping

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning.

Dok.Id 334472

Postadress
Box 406
581 04 Linköping

Besöksadress
Brigadgatan 3

Telefon
013-25 11 00
E-post: forvaltningsrattenilinkoping@dom.se
www.forvaltningsrattenilinkoping.domstol.se

Telefax

Expeditionstid
måndag–fredag
08:00–16:00

BAKGRUND OCH YRKANDEN

Kriminalvården genomför upphandlingen *Bemanningsjänster sjuksköterskor*, dnr 2016-1530, genom förenklat förfarande enligt LOU. Upphandlingen är uppdelad i sju anbudsområden där anbud kan lämnas på ett eller flera anbudsområden och tilldelning sker till en leverantör per anbudsområde utifrån grunden pris. Kriminalvården meddelade den 11 april 2018 ett tilldelningsbeslut enligt vilket kontraktet avseende anbudsområde 3 tilldelades Pelmatic Sweden AB (Pelmatic). Efter Pelmatic dragit tillbaka sitt anbud meddelade Kriminalvården den 30 april 2018 ett nytt tilldelningsbeslut beträffande anbudsområde 3 enligt vilket Centric Care AB (Centric) tilldelades kontraktet.

iDoc AB (Bolaget), som lämnat anbud för anbudsområde 3, ansöker om överprövning av upphandlingen avseende aktuellt anbudsområde och yrkar att förvaltningsrätten beslutar att kontraktet ska tilldelas enligt rätt ordning, dvs. till anbudet med lägsta pris, alternativt att upphandlingen ska göras om. Till stöd för talan anförs följande. Kriminalvården har i konkurrensutsättning valt Centric trots att ett annat bolag varit lägre prismässigt och uppfyllt samtliga krav men valt att dra tillbaka sitt anbud efter deadline. Någon möjlighet att dra tillbaka sitt anbud finns inte enligt upphandlingskriterierna. Kriminalvården har således fattat ett beslut som går emot kriterierna för aktuell upphandling. Om en anbudsgivare i efterhand ges möjlighet att dra tillbaka sitt anbud ger detta andra anbudsgivare orättvisa förutsättningar i strid med LOU. Bolagets ståndpunkt är att lägst pris vinner, därav ska anbudsgivare med lägsta pris tilldelas kontrakt. Om man frångår denna turordning ska upphandlingen göras om efter de regler Kriminalvården själv stipulerat.

Kriminalvården bestrider bifall till ansökan och anför följande. Kriminalvården har genomfört upphandlingen i enlighet med de grundläggande principerna i 4 kap. 1 § LOU. Upphandlingens genomförande strider inte heller

mot någon annan bestämmelse i LOU. Tilldelningsbeslut avseende anbudsområde 3 i upphandlingen skickades ut den 12 april 2018. Efter utskickat tilldelningsbeslut uppdagades för Kriminalvården att tilldelad anbudsgivare Pelmatic inte hade noterat samtliga avtalsvillkor. Pelmatic och Kriminalvården kom överens om att Pelmatic skulle återta sitt anbud. Nytt tilldelningsbeslut för anbudsområdet skickades därefter ut den 30 april 2018 där istället Centric erhöll tilldelning. En anbudsgivare som lämnat anbud är bunden av sitt anbud i enlighet med dess innehåll under anbudets giltighetstid. Vissa bestämmelser om anbudets giltighetstid finns i 19 kap. 12 § LOU. Av förarbeten (se prop. 2015/16:195 s. 631 och s. 1058) framgår bl.a. att ett anbud som lämnas med anledning av en myndighets uppfordran anses ha lämnats med godkännande av de villkor som myndigheten angett. Att ett anbud är bindande för anbudsgivaren framgår av 1 § avtalslagen. Att anbudsgivaren är bunden av sitt anbud innebär att det inte får återkallas efter att mottagaren har tagit del av anbudet. Den upphandlande myndigheten tar del av anbudet vid anbudsöppningen. Avtalslagens första kapitel är emellertid dispositivt, vilket innebär att den kan stå tillbaka för exempelvis överenskommelser mellan parter eller sedvänja. Det innebär att den upphandlande myndigheten kan komma överens med anbudsgivaren om att anbudsgivarens anbud upphör att gälla. I aktuell upphandling har Kriminalvården accepterat att anbudsgivaren Pelmatic återtagit sitt anbud. Denna överenskommelse har inte varit i strid med de grundläggande principerna i upphandlingslagstiftningen. Kriminalvården har rätt att ändra ett tilldelningsbeslut så länge det inte strider mot de grundläggande upphandlingsrättsliga principerna. Kriminalvården har i det nya tilldelningsbeslutet tilldelat det anbud, bland de kvarvarande kvalificerade, som var det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet enligt den utvärderingsmodell som beskrivits i upphandlingsdokumentet. Kriminalvården delar inte Bolagets uppfattning att Kriminalvårdens agerande ger orättvisa förutsättningar för övriga anbudsgivare. Samtliga förutsättningar och villkor har framgått av upphandlingsdokumentet och utvärde-

ringen har skett i enlighet med vad som anges i det. Centric som erhöll tilldelning hade ett jämförelsepris om 539 kr medan Bolagets jämförelsepris var 584,86 kr. Bolagets anbud var således inte ekonomiskt mest fördelaktigt för anbudsområde 3 och Bolaget har därför inte lidit eller riskerat att lida någon skada genom att Pelmatic tilläts återta sitt anbud och Kriminalvården istället tilldelade Centric som av de kvarstående kvalificerade anbudsgivarna hade det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

För att förvaltningsrätten ska besluta om att en upphandling ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts krävs enligt 20 kap. 6 § LOU dels att den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 4 kap. 1 § LOU eller någon annan bestämmelse i lagen, dels att detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada.

Frågan i målet är om Kriminalvården genom att acceptera Pelmatics återkallelse av dess anbud och genom att tilldela Centric kontraktet för anbudsområde 3 i upphandlingen har brutit mot de grundläggande principerna i 4 kap. 1 § LOU eller någon annan bestämmelse i denna lag på sätt som innebär att Bolaget lidit eller riskerar att lida skada. Inledningsvis kan därvid konstateras att upphandlingsdokumentet inte innehåller någon reglering rörande hantering vid återkallande av anbud varför prövningen av Kriminalvårdens agerande ensamt får baseras på allmän reglering och principer i LOU och annan relevant lagstiftning.

Av 10 kap. 10 § LOU framgår, såvitt här är aktuellt, att en upphandlande myndighet vid öppet förfarande i annonsen om upphandling ska ange den tid som en anbudsgivare ska vara bunden av sitt anbud (första stycket) samt

att myndighetens underrättelse enligt 12 kap. 12 § första stycket eller upplysningar enligt 12 kap. 13 § inte innebär att ett anbud förfaller (andra stycket). Enligt 19 kap. 3 § LOU tillämpas aktuell bestämmelse även vid förenklat förfarande enligt 19 kap. LOU.

Enligt förvaltningsrätten följer av bestämmelsen i 10 kap 10 § LOU att en anbudsgivare är bunden av sitt anbud, trots att tilldelningsbeslut har meddelats, vilket i sin tur innebär att Pelmatic har varit förhindrat att ensidigt återkalla sitt anbud i upphandlingen.

I doktrinen (se Rosén Andersson m.fl., Lagen om offentlig upphandling – en kommentar, s. 389) har beträffande 9 kap. 11 § lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, som i sak motsvarar bestämmelsen i 10 kap. 10 § LOU, angetts att andra stycket i bestämmelsen syftar till att säkerställa att samtliga anbudsgivare som inte tilldelats kontrakt är civilrättsligt bundna av sina respektive anbud även efter det att de har fått information om att en annan anbudsgivare har tilldelats kontraktet. Regleringen i fråga har vidare uttryckts utgöra ett undantag från den dispositiva bestämmelsen i 5 § lagen (1915:218) om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område (avtalslagen), som föreskriver att ett anbud förfaller när det avslås, även om detta sker innan anbudstiden gått ut (se Asplund m.fl., Överprövning av upphandling, s. 240).

Av nämnda uttalanden samt vid en tolkning av det som framgår av 10 kap. 10 § andra stycket LOU följer enligt förvaltningsrätten att nämnd reglering utgör ett komplement till de allmänna avtalsrättsliga principer som gäller för alla typer av avtal, inklusive ett upphandlingskontrakt. Då regeln i 10 kap. 10 § andra stycket inte stipulerar något beträffande möjligheten för en leverantör att ta tillbaka sitt anbud och för en upphandlande myndighet att ac-

ceptera ett sådant återtagande, lämnar denna regel i sig inte ett svar beträffande vilken rättslig effekt en sådan återkallelse och accept har. Enligt förvaltningsrätten bör då frågan om återkallelsen och accepten kan ha effekten att leverantören gentemot upphandlande myndighet inte längre är bunden av sitt anbud avgöras enligt allmänna avtalsrättsliga principer.

Mot bakgrund av det anförda finner förvaltningsrätten att några legala upphandlingsrättsliga hinder för Kriminalvården att acceptera Pelmetrics återkallelse av anbudet inte kan anses ha förelegat. Accepten av anbudets återkallelse står således inte i strid med vare sig de grundläggande principerna i 4 kap. 1 § LOU eller någon annan bestämmelse i denna lag. Då tilldelning efter återkallelsen har skett till det av de kvalificerade anbudena som hade lägsta jämförelsepris har således Bolaget inte förmått visa att Kriminalvården genom sitt förfarande har brutit mot förutsättningarna i upphandlingen, de grundläggande principerna eller någon annan bestämmelse i LOU. Skäl för ingripande enligt 20 kap. 6 § LOU saknas således varför ansökan om överprövning ska avslås.

Med anledning av det ovan anförda saknas anledning att pröva Kriminalvårdens övriga invändning i målet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (DV 3109/1D-LOU).

Tomas Kjellgren
Rådman

Handläggare har varit föredragande juristen Stefka Bokmark.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens avgörande ska skriva till Kammarrätten i Jönköping. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Adressen till förvaltningsrätten framgår av avgörandet.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av avgörandet. Om avgörandet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när det kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag som avgörandet meddelades. För offentlig part räknas tiden för överklagande alltid från den dag avgörandet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

Prövningstillstånd i kammarrätten

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller

4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Överklagandets innehåll

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person- eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Även adress och telefonnummer till arbetsplatsen ska anges, samt eventuell annan adress där klaganden kan nå för delgivning.

Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-post-adress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges.

Om samtliga ovan nämnda person- eller adressuppgifter har lämnats tidigare i målet och fortfarande är aktuella behöver de inte uppges igen. Om någon uppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. uppgift om det avgörande som överklagas – förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för avgörandet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens avgörande som klaganden vill få till stånd,

5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Forts. nästa sida

Avtal före laga kraft i vissa mål

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens avgörande har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster,
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet,
- lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner,
- lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, eller
- lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan fyra förstnämnda lagarna och i 20 kapitlet i de två sistnämnda lagarna.

Ytterligare information

Behöver ni fler upplysningar om hur man överklagar kan ni vända er till förvaltningsrätten.